

Jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse her i Tinget.

Poul Christensen: Der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, at Læbælterne blev oprettet allerede i det 15de Aarhundrede for at fremme Købstædernes Udvikling, og det er mit Haab, at naar Læbælterne nu ophæves, vil ogsaa denne modsatte Foranstaltning fremme Købstædernes Udvikling.

Dette er jo et Spørgsmaal, som har staaet paa Dagsordenen her i Landet i en Række af Aar. Bevægelsen stammer vel nærmest fra Firserne, fra den stærke politiske Bevægelse herhjemme, da det jævnlige hændte, at Byboere og Landboere havde forskellig politisk Opfattelse; de stod stærkt delte og stærkt mod hinanden. Fra mange Landboeres Side følte man den Gang Læbæltets Opretholdelse som et Slags Stavnsbaand, man fra Byernes Side vilde paalægge Landboerne, idet man ved at forhindre Oprettelsen af Forretninger indenfor 1—1½ Mils Omkreds vilde tvinge dem til at handle i Byerne. Denne Landboernes Opfattelse førte til Oprettelse af en Mængde Brugsforeninger Landet over, og dette har ingenlunde været til Gavn for Byerne. Man har endogsaa set, at Byer har givet betydelige Tilskud til nye Jernbaneanlæg, men saa snart disse var gennemførte, har store Brugsforeninger rejst sig ved hver eneste Station paa en saadan Bane, og disse Brugsforeninger har vistnok paaført Byerne langt mere Skade, end om Forholdet havde været frit, om andre havde haft Lov til at nedsette sig som Høkere eller Købmænd; thi jeg tror, at Befolkningen i højere Grad har følt sig knyttet og forpligtet til at handle i Brugsforeningerne — det var jo deres egne Børn —, og den Omstændighed, at man følte, at de tilhørte en selv, gjorde dem vistnok langt farligere for Byerne, end om der havde været oprettet Købmandsforretninger og Høkerforretninger. Jeg mener derfor, at det i høj Grad vil være til Gavn for Byerne, naar Læbælterne nu hævnes.

Jeg har selv adskillige Gange deltaget i Drøftelse af dette Spørgsmaal, en Drøftelse, som jo har ført til, at man adskillige Steder er gaaet med til at ophæve Læbæltet. Den ærede sidste Taler (Albert Jensen) oplyste, at Læbæltet var ophævet for 17 Købstæders Vedkommende. Der er saaledes en vis Uensartethed til Stede, idet der findes Læbælte ved nogle Byer,

men ikke ved andre. København har, saa vidt jeg ved, aldrig haft noget Læbælte, og den har dog kunnet klare sig i Konkurrencen; og alle de Byer, som er ophøjede til Købstæder siden Næringsloven af 1857, har vel heller ikke noget Læbælte. Der er saaledes adskillige Byer, som ikke har et saadant, foruden de Byer, hvor det allerede er hævet. Jeg synes, det er paa Tide at faa denne Uensartethed fjernet og skabe Lighed for alle Byer her i Landet. Og naar det nu viser sig, at Købstæderne gennem den Kommission, som har været nedsat, enstemmigt har udtalt sig for at ophæve Læbæltet, føler jeg mig overbevist om, at Lovforslaget, ogsaa efter de Udtalelser, der er faldet her i Salen fra de forskellige Ordføreres Side, vil faa en let Gang gennem Rigsdagen.

Med disse Ord skal jeg paa mit Partis og egne Vegne anbefale Lovforslaget.

Bojsen: I de fleste af vore Købstæder ligger der nu Andelsvirksomheder, jeg tænker særlig paa Andelsslagterierne. Andelsslagterierne har gjort Forsøg paa at køre deres Affaldsprodukter ud i Omegnen, men paa forskellige Steder er dette blevet nægtet af Autoriteterne. Jeg finder det ganske urimeligt, at noget saadant kan nægtes, og jeg vil derfor spørge den højtærede Handelsminister: Bliver Konsekvensen af, at Læbælterne falder bort, at Produkter af den Art, som jeg har nævnt, frit kan udføres fra Byerne og forhandles i de omliggende Distrikter?

Handelsministeren (Hage): Jeg er bange for, at det ærede Medlem (Bojsen) spørger mig om noget, som jeg ikke er i Stand til at besvare paa staaende Fod. Jeg skal imidlertid undersøge Spørgsmaalet og ved Lejlighed komme tilbage til det.

Jørgen Berthelsen: I Anledning af de Udtalelser, der faldt fra Købstadforeningens Formand (Oluf Jensen), vil jeg gerne minde om, at naar der fremsættes Ønske om Udvalgsbehandling, plejer vi ikke at modsætte os det fra nogen Side. Jeg vil dog bemærke, at den Modstand, der har været rejst fra de Handelsforeninger, som er blevet spurgt, kan man neppe tillægge saa overordentlig stor Betydning i Betragtning af Repræsentationen i den Kommission, som har afgivet Betænkning med fuldstændig Enstemmighed. Jeg vilde have tillagt Udtalelserne fra de forskellige Byer mere Vægt, hvis de var fremkommet fra Kommunalbestyrelserne;